

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ЗВО

Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова

д.мед.н., професор

Вікторія Петрушенко

«29» 01 2026 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Гунас Марини Михайлівни на тему: «Конституціональні
особливості будови тіла у осіб, що страждають на множинний склероз та їх
вплив на перебіг хвороби», що представлена на здобуття ступеня доктора
філософії
з галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 222 «Медицина»**

Комісія, створена на засіданні кафедри нервових хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, протокол № 6 від «05» грудня 2025 р., у складі: Школьніков Володимир Семенович, доктор медичних наук, професор, декан факультету медичного факультету №2, штатний співробітник ВНМУ ім. М.І. Пирогова (голова) та рецензенти – Смолко Дмитро Геннадійович, кандидат медичних наук, доцент ЗВО кафедри нервових хвороб, штатний співробітник ВНМУ ім. М.І. Пирогова та Дмитренко Світлана Володимирівна, доктор медичних наук, професор ЗВО кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО, штатний співробітник ВНМУ ім. М.І. Пирогова, проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії, аспіранткою кафедри нервових хвороб ВНМУ

ім. М.І. Пирогова Гунас Мариною Михайлівною освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації, опублікованими науковими працями за темою дисертації, висновками комітету з біоетики (протокол № 10 від 02.12.2021 та протокол № 11 від 19.11.2025) та заслухала доповідь здобувача у вигляді публічної презентації дисертаційної роботи та відповіді на запитання учасників наукового зібрання.

Актуальність обраної теми дисертації.

Множинний склероз належить до найпоширеніших хронічних демієлінізуючих захворювань центральної нервової системи осіб працездатного віку, характеризується значною клінічною гетерогенністю, прогресуючим перебігом і високим ризиком ранньої інвалідизації. Незважаючи на суттєве удосконалення методів нейровізуалізації, імунологічних та молекулярно-генетичних досліджень, питання ранньої стратифікації ризику виникнення множинного склерозу, індивідуального прогнозу перебігу хвороби та її ускладнень залишаються вкрай актуальними. У цьому контексті зростає інтерес до конституціональних особливостей будови тіла як до відносно стабільних, кількісно вимірюваних характеристик організму, що можуть відображати фонові адаптаційні можливості та резерви, які модифікують перебіг нервових захворювань, зокрема множинного склерозу.

Разом із тим, наявні літературні дані щодо ролі антропометричних і соматотипологічних показників у виникненні та перебігу дегенеративно-демієлінізуючих захворювань нервової системи є фрагментарними, часто обмеженими невеликими вибірками або описовими спостереженнями, без побудови цілісних моделей ризику та прогнозу. Практично відсутні системні дослідження, проведені на репрезентативних вибірках українського населення, які б комплексно поєднували клініко-неврологічну характеристику, антропометричні та соматотипологічні показники, а також сучасні статистичні методи моделювання для оцінки ймовірності виникнення множинного склерозу та особливостей його перебігу. Вказане зумовлює наукову й практичну значущість виконаної дисертаційної роботи, спрямованої на з'ясування

конституціональних детермінант множинного склерозу та створення на їх основі прогностичних моделей.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та відповідності темі дисертації.

Дисертанткою після всебічного аналізу джерел наукової літератури, опрацювання сучасних міжнародних і вітчизняних рекомендацій та проведення ґрунтовного патентно-інформаційного пошуку чітко визначено науковий напрям і основну мету дисертаційного дослідження, яка полягала у з'ясуванні конституціональних особливостей будови тіла в осіб, хворих на множинний склероз, та їхнього впливу на перебіг захворювання. На цій основі було поставлено завдання розробити і статистично обґрунтувати дискримінантні моделі ризику виникнення та особливостей перебігу множинного склерозу в українських чоловіків і жінок молодого віку залежно від антропометричних, соматотипологічних показників і компонентного складу маси тіла.

Дисертанткою чітко сформульовано комплекс основних завдань, вирішення яких було необхідним для досягнення поставленої мети, а також визначено сукупність методів, застосування яких дало змогу отримати нові, статистично обґрунтовані результати. Логіка побудови дослідження (від формування клінічних та контрольних груп до побудови дискримінантних рівнянь і створення на їх основі комп'ютерної програми) є послідовною, внутрішньо узгодженою та відповідає сучасним вимогам доказової медицини.

Здобувачкою використано загальновизнані й апробовані в клінічній неврології та медичній антропології методи: клініко-лабораторні – для верифікації діагнозу множинного склерозу за критеріями Мак-Дональда 2017 року та оцінки ступеня інвалідизації за шкалою EDSS; антропометричні – для вимірювання кефалометричних, тотальних, поздовжніх, поперечних, обхватних розмірів тіла та товщини шкірно-жирових складок; соматотипологічні – для визначення компонентів соматотипу за методом Хіт–Картер; методи оцінки компонентного складу маси тіла за загальноприйнятими формулами;

статистичний аналіз із використанням непараметричних критеріїв та покрокового дискримінантного аналізу – для обґрунтування об'єктивності отриманих результатів і побудови прогностичних моделей.

Відповідно до поставлених завдань були сформовані репрезентативні клінічні та контрольні групи. Основну вибірку склали 35 українських чоловіків і 59 українських жінок молодого віку (25–44 роки), хворих на множинний склероз, розподілених за ступенем інвалідизації на три підгрупи: з легкими порушеннями (EDSS 2,0–3,0), помірними (EDSS 3,5–4,5) та помірно-тяжкими (EDSS 5,0–6,5). Контрольну групу сформовано з 82 практично здорових чоловіків і 101 практично здорової жінки аналогічної вікової групи, дані яких отримано з банку даних науково-дослідного центру університету, що забезпечило коректність порівнянь і достатню статистичну потужність дослідження.

З метою забезпечення високого ступеня обґрунтованості одержаних результатів дисертанткою проведено деталізовані кефалометричні, тотальні, поздовжні, обхватні та поперечні вимірювання тіла, оцінено товщину шкірно-жирових складок у декількох стандартних точках та визначено соматотип і компонентний склад маси тіла кожного обстеженого. Розподіл хворих за статтю, віком і ступенем інвалідизації у поєднанні з використанням контрольних груп дозволив виявити не лише грубі, а й субклінічні конституціональні відмінності, потенційно пов'язані з ризиком розвитку та перебігом множинного склерозу.

Аналіз первинної документації, коректність проведення антропометричних і соматотипологічних вимірювань, а також використання ліцензованого статистичного пакета «Statistica 6.0» із застосуванням непараметричних методів оцінки та покрокового дискримінантного аналізу дозволяють зробити висновок щодо високого ступеня достовірності отриманих результатів і встановлених відмінностей між групами. Отримані показники перевірено на внутрішню узгодженість, а побудовані дискримінантні моделі пройшли валідацію за класифікаційними матрицями з високою відсотковою часткою правильно класифікованих випадків.

Основні положення та висновки дисертації повністю відповідають поставленій меті та завданням дослідження, логічно впливають із отриманих

результатів і ґрунтовно обґрунтовані авторкою шляхом ретельного узагальнення матеріалу та порівняльного аналізу з даними інших дослідників, що працювали у сфері вивчення множинного склерозу й конституціональних особливостей будови тіла. Новизна та практична значущість результатів підтверджуються як теоретичними положеннями, так і можливістю їх безпосереднього застосування в клінічній практиці для оцінки ризику виникнення та особливостей перебігу захворювання.

Новизна отриманих результатів дослідження не викликає сумніву. Уперше в українських чоловіків і жінок, хворих на множинний склероз, у загальних групах і групах з різним ступенем інвалідизації встановлено межі процентильного розмаху широкого спектра антропометричних, соматотипологічних показників та показників компонентного складу маси тіла, що дозволило охарактеризувати конституціональний фон захворювання та сформувати нормативно-діагностичну базу для подальших досліджень і клінічного застосування.

Уперше між практично здоровими та хворими на множинний склероз чоловіками й жінками виявлено численні достовірні або такі, що мають тенденцію до достовірності, відмінності кефалометричних розмірів, тотальних, поздовжніх, поперечних і обхватних розмірів тіла, товщини шкірно-жирових складок, компонентів соматотипу та показників компонентного складу маси тіла. Показано, що поєднання більш видовженого тулуба, відносно коротших нижніх кінцівок, специфічних змін поперечних розмірів таза й нижніх кінцівок, а також особливостей розподілу м'язового, кісткового та жирового компонентів маси тіла можна розглядати як прояви «субпатологічного» конституціонального типу при множинному склерозі.

Уперше встановлено, що між групами хворих на множинний склероз із легкими, помірними та помірно-тяжкими порушеннями існують системні відмінності ширини дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок, обхватів верхніх кінцівок і тулуба, компонентів соматотипу та компонентного складу маси тіла, причому найбільш виражені розбіжності виявлено в чоловіків із помірними порушеннями. Це дозволило виділити конституціональні маркери,

асоційовані не лише з фактом наявності множинного склерозу, але й з тяжкістю його перебігу, що має важливе прогностичне значення.

Уперше для українських чоловіків і жінок, хворих на множинний склероз, продемонстровано виражені прояви статевого диморфізму більшості антропометричних і компонентних показників у загальних групах і в підгрупах із різним ступенем інвалідизації. Встановлено, що чоловіки характеризуються більшими розмірами голови, тотальними, поздовжніми, поперечними й обхватними розмірами тіла та вищими м'язовим і кістковим компонентами маси тіла, тоді як у жінок спостерігаються більші значення товщини шкірно-жирових складок на кінцівках. Таке поєднання ознак відображає специфіку статевого диморфізму при множинному склерозі й повинно враховуватися при інтерпретації результатів антропометричних досліджень.

Уперше на основі особливостей будови та розмірів тіла розроблено й проаналізовано достовірні дискримінантні моделі можливості виникнення та особливостей перебігу множинного склерозу в українських чоловіків і жінок. Показано, що моделі для обох статей дозволяють із високою ймовірністю прогнозувати факт наявності множинного склерозу (класифікаційні матриці охоплюють 100 % випадків, Wilks' Lambda $<0,1$; $p < 0,001$) та із середньою, але клінічно прийнятною ймовірністю – особливості перебігу захворювання. На основі побудованих рівнянь створено комп'ютерну програму «Multiple sclerosis», яка забезпечує автоматизовану оцінку ризику виникнення та варіанта перебігу хвороби на підставі антропометричних вимірювань.

За матеріалами дисертації опубліковано 12 наукових праць, серед яких 8 статей у наукових фахових журналах України (одна – у виданні, що індексується базою Scopus, та дві – базою Web of Science), 3 публікації у вигляді тез у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій, а також отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на комп'ютерну програму.

В опублікованих працях дисертанткою повністю викладено основні результати дослідження, послідовно відображено етапи формування вибірок, методичні підходи, ключові кількісні характеристики антропометричних і соматотипологічних показників, особливості статевого диморфізму, а також

структуру та прогностичні можливості побудованих дискримінантних моделей. Це свідчить про повноту висвітлення наукових положень дисертації в доступному науковому просторі та забезпечує можливість їхньої подальшої валідації й використання іншими дослідниками і практикуючими лікарями.

Публікації за темою дисертації з особистим внеском здобувача:

- наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Gunas, M. M., Moskovko, G. S., Rutska, I. A., Galunko, G. M., & Antoniuk, T. V. (2024). Discriminant models of the likelihood and characteristics of multiple sclerosis progression in Ukrainian men depending on body size parameters. *World of Medicine and Biology*, 4(90), 34-38. doi: 10.26724/2079-8334-2024-4-90-34-38 (*Фахове видання України. Видання включено до міжнародної науково-метричної бази Web of Science. Дисертанту належить проведення вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів*)
2. Gunas, M. M., Moskovko, G. S., Nazarova, M. S., Kyrychenko, Yu. V., Prokopenko, S. V., & Ruban, M. M. (2024). Modeling, based on discriminant analysis, the possibility of occurrence and features of the course of multiple sclerosis in Ukrainian women depending on the features of the structure and sizes of the body. *Reports of Morphology*, 30(4), 67-73. doi: 10.31393/morphology-journal-2024-30(4)-08 (*Фахове видання України. Видання включено до міжнародної науково-метричної бази Scopus. Дисертанту належить проведення вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів*)
3. Gunas, M. M. (2024). Peculiarities of head size, total and longitudinal body dimensions in Ukrainian men and women with multiple sclerosis. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 28(4), 605-612. doi: 10.31393/reports-vnmedical-2024-28(4)-05 (*Фахове видання України*)
4. Gunas, M. M. (2025). Features of transverse body dimensions in Ukrainian men and women with multiple sclerosis. *Вісник Вінницького національного*

медичного університету, 29(1), 12-18. doi: 10.31393/reports-vnmedical-2024-29(1)-02 (**Фахове видання України**)

5. Gunas, M. M., Moskovko, G. S., Zavrelavska, I. V., Koliadenko, S. V., Kordon, Yu. V., Ocheretna, O. L., & Strii, V. V. (2025). Girth body dimensions in Ukrainian men and women with multiple sclerosis. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 29(2), 193-199. doi: 10.31393/reports-vnmedical-2024-29(2)-04 (**Фахове видання України. Дисертанту належить проведення вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів**)
6. Gunas, M. M. (2025). Skinfold thickness in Ukrainian men and women with multiple sclerosis. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 29(3), 364-369. doi: 10.31393/reports-vnmedical-2025-29(3)-01 (**Фахове видання України**)
7. Gunas, M. M., Moskovko, G. S., Ishchuk, O. H., Oleksienko, I. V., Kyrychenko, V. I., & Gunas, I. V. (2025). Features of somatotype components and indicators of component composition of body weight in Ukrainian men and women with multiple sclerosis. *World of Medicine and Biology*, 3(93), 57-62. doi: 10.26724/2079-8334-2025-3-93-57-62 (**Фахове видання України. Видання включено до міжнародної науково-метричної бази Web of Science Дисертанту належить проведення вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів**)

- наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

8. Gunas, M. M. (2025). *Body mass index in Ukrainian men and women with multiple sclerosis*. The 11th International scientific and practical conference "Scientific research: modern challenges and future prospects" (June 9-11, 2025), Munich (pp. 53-55). MDPC Publishing, Munich, Germany. ISBN 978-3-954753-06-2
9. Gunas, M. M. (2025). *Features of the distribution of somatotype types in Ukrainian men and women with multiple sclerosis*. The 7th International scientific and practical conference "European congress of scientific discovery" (June 23-25,

2025), Madrid (pp. 20-23). Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. ISBN 978-84-15927-30-3

10. Gunas, M. M. (2025). *Features of sizes of the external conjugate in Ukrainian women with multiple sclerosis*. The 7th International scientific and practical conference "Scientific research: modern challenges and future prospects" (August 10-11, 2025), Munich (pp. 18-22). MDPC Publishing, Munich, Germany. ISBN 978-3-954753-06-2

- наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

11. Gunas, M. M. (2022). The role of constitutional features of body structure in the occurrence and course of multiple sclerosis (literature review). *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 26(3), 507-511. doi: 10.31393/reports-vnmedical-2022-26(3)-28

12. Гунас, М. М., & Дмитрієв, М. О. (2025). *Комп'ютерна програма "Multiple sclerosis"*. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 136534; дата реєстрації 23.05.2025, опубл. 30.06.2025, бюлетень № 90. (Дисертантці належить розробка регресійних моделей прогнозування ймовірності ризику розвитку множинного склерозу та особливостей його перебігу на основі зібраних антропометричних показників, які лягли в основу створеної комп'ютерної програми, приймала участь в оформленні свідоцтва на твір)

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.

Встановлені в ході дисертаційного дослідження дані дозволяють суттєво розширити уявлення про роль конституціональних, антропометричних та соматотипологічних особливостей організму в ризику виникнення та перебігу множинного склерозу, уточнюючи місце морфологічних характеристик тіла в структурі факторів схильності до цього захворювання. Вперше детально охарактеризовано відмінності кефалометричних, тотальних, поздовжніх,

поперечних та обхватних розмірів тіла, товщини шкірно-жирових складок, компонентів соматотипу за Хіт–Картер і компонентного складу маси тіла між практично здоровими особами та хворими на множинний склероз українськими чоловіками і жінками з різним ступенем інвалідизації, що поглиблює теоретичні уявлення про конституціональні маркери ризику та тяжкості перебігу хвороби. На основі отриманих результатів визначені межі процентильного розмаху антропометричних, соматотипологічних показників і показників компонентного складу маси тіла в загальних групах та підгрупах хворих із легкими, помірними й помірно-тяжкими порушеннями, а також розроблені та проаналізовані дискримінантні моделі, які відображають високу ймовірність виникнення та середню ймовірність певних варіантів перебігу множинного склерозу, що має важливе практичне значення для індивідуалізації прогнозу. На практичному рівні створено комп'ютерну програму “Multiple sclerosis”, яка на основі результатів антропометричних вимірювань дає змогу лікарю як у стаціонарних, так і в амбулаторних умовах оперативно оцінювати ймовірність розвитку захворювання та особливостей його перебігу в українських чоловіків і жінок, що підвищує ефективність раннього виявлення пацієнтів групи високого ризику та оптимізує ведення хворих. Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі на профільних кафедрах (зокрема неврових хвороб, неврології та нейрохірургії) у вигляді лекційного матеріалу та практичних занять, що сприятиме покращенню підготовки лікарів-неврологів і сімейних лікарів, а в перспективі – удосконаленню системи профілактики, ранньої діагностики та медико-соціальної реабілітації хворих на множинний склероз.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація Гунас Марини Михайлівни викладена українською мовою, побудована за класичною схемою та оформлена відповідно до чинних вимог до дисертаційних робіт за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Дисертаційна робота представлена на 252 сторінках друкованого тексту (з яких 192 сторінок становить основний заліковий машинописний текст) і

складається з анотацій українською та англійською мовами, змісту, переліку умовних позначень, скорочень і термінів, вступу, огляду літератури, розділу матеріалів і методів дослідження, двох розділів власних досліджень, розділу аналізу й узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Дисертація ілюстрована 66 рисунками та 17 таблицями; список використаних джерел містить 286 найменувань, з яких 5 подані кирилицею та 281 – латиницею; до роботи додано 3 додатки.

В анотаціях українською та англійською мовами стисло сформульовано розв'язану в дисертації науково-практичну задачу – вивчення конституціональних особливостей будови тіла осіб, що страждають на множинний склероз, та їхнього впливу на перебіг хвороби, окреслено мету й завдання дослідження, наведено основні отримані результати, підкреслено їх наукову новизну та практичне значення, подано ключові слова.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність проблеми множинного склерозу з позицій сучасної неврології та клінічної антропології, показано зв'язок роботи з планами наукових досліджень відповідних кафедр та наукових підрозділів, чітко сформульовано мету й основні завдання, визначено об'єкт (особи з множинним склерозом та практично здорові українці), предмет (антропометричні та соматотипологічні показники й особливості перебігу хвороби) і методи дослідження, наведено положення щодо наукової новизни й практичного значення отриманих результатів, їх впровадження в клінічну практику та освітній процес, окреслено особистий внесок здобувача, подано відомості про апробацію матеріалів дисертації на наукових форумах і публікаційну активність здобувача.

У першому розділі дисертації представлено результати ґрунтовного аналізу сучасної наукової літератури з проблеми множинного склерозу, особливостей конституціональної будови тіла та соматотипу в різних популяціях, їхнього зв'язку з ризиком виникнення й перебігом хронічних захворювань нервової системи. Окрему увагу приділено даним щодо антропометричних і соматотипологічних характеристик практично здорових осіб, а також ролі показників тілобудови як можливих предикторів функціонального стану,

психоемоційних характеристик і прогнозу захворювання. На основі критичного аналізу виявлено недостатню кількість робіт, присвячених вивченню антропометричних і соматотипологічних особливостей хворих на множинний склероз у популяції українців, що аргументує доцільність проведеного дисертаційного дослідження.

У другому розділі дисертантка детально виклала матеріали та методи дослідження. Описано дизайн клініко-антропометричного дослідження, критерії включення та виключення, формування груп практично здорових осіб і хворих на множинний склероз з урахуванням статі та ступеня інвалідизації, наведено характеристику основних клінічних показників (зокрема, за шкалою EDSS). Детально подано методики проведення антропометрії, оцінки компонентного складу тіла, визначення соматотипу за схемою Хіт–Картер, методи статистичної обробки, включно з кореляційним і дискримінантним аналізом, що забезпечує відтворюваність і надійність отриманих результатів. У розділі також зазначено, що дослідження відповідає чинним біоетичним вимогам і схвалене локальним комітетом з біоетики.

Третій розділ дисертації присвячений аналізу особливостей антропометричних та індексних показників у практично здорових українських чоловіків і жінок та у хворих на множинний склероз залежно від статі й ступеня інвалідизації. У розділі систематизовано дані щодо довжин і обводів тіла, ширин кісткових сегментів, товщини шкірно-жирових складок, пропорцій тіла та типів соматотипу, наведено їх середні значення, варіабельність і статистично значущі відмінності між групами. Особливу увагу приділено структурі соматотипів за Хіт–Картер у практично здорових і хворих, показано відмінності у частоті ендоморфного, мезоморфного, екторморфного та змішаних соматотипів у чоловіків і жінок із різним ступенем функціональних порушень, що дозволяє розглядати показники тілобудови як потенційні маркери тяжкості перебігу множинного склерозу.

У четвертому розділі дисертації наведено результати побудови та валідації дискримінантних моделей, які відображають зв'язок між сукупністю антропометричних і соматотипологічних показників та ризиком виникнення

множинного склерозу й особливостями його перебігу. Розділ містить опис етапів статистичного моделювання, перелік найбільш інформативних предикторів для чоловіків і жінок, а також оцінку точності класифікації пацієнтів за розробленими рівняннями. Продемонстровано можливість використання запропонованих моделей для індивідуалізованої оцінки ризику розвитку хвороби в осіб із різними конституціональними характеристиками, а також для прогнозування ступеня інвалідизації, що має важливе значення для ранньої стратифікації пацієнтів і планування реабілітаційних заходів.

У наступному розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» авторка здійснила ретельне порівняння отриманих даних з результатами інших дослідників, які вивчали взаємозв'язки між соматотипом, компонентним складом тіла та перебігом хронічних неврологічних захворювань, у тому числі множинного склерозу. Узагальнення супроводжується логічним тлумаченням виявлених закономірностей, обговоренням можливих механізмів впливу конституціональних особливостей будови тіла на тяжкість хвороби, темпи прогресування та якість життя пацієнтів. У підсумку дисертантка підкреслює, що показники тілобудови та соматотипу доцільно розглядати як додаткові прогностичні критерії при комплексній оцінці хворих на множинний склероз і при плануванні індивідуалізованих програм спостереження та реабілітації.

Узагальнюючий висновок та окремі висновки дисертації стисло й водночас повно відображають основні результати проведеного дослідження, чітко відповідають поставленій меті та завданням роботи й логічно впливають із представлених експериментальних і клініко-антропометричних даних. Практичні рекомендації є обґрунтованими, конкретними та спрямованими на використання розроблених підходів до оцінки конституціональних особливостей будови тіла у хворих на множинний склероз у клінічній практиці неврологів і лікарів суміжних спеціальностей.

У додатках до дисертації наведено перелік наукових праць, у яких опубліковано основні результати дисертаційного дослідження, матеріали, що підтверджують їх апробацію на наукових форумах, фрагменти методичних документів щодо впровадження отриманих даних у навчальний процес та

практичну діяльність, а також додаткові таблиці з розгорнутими статистичними матеріалами, які доповнюють основний текст дисертації.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Отримані результати дисертаційного дослідження рекомендуються до використання в практичній роботі, насамперед, невропатологів та сімейних лікарів.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Ознак порушення академічної доброчесності дисертантом Гунас Мариною Михайлівною не виявлено. За результатами перевірки тексту дисертації програмою «StrikePlagiarism.com» не виявлено ознак плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальсифікації даних. Рівень оригінальності тексту дисертації склав 83.41 %. Виявлені окремі співпадіння з висловами у власних публікаціях, термінами, посиланнями на літературу та загальновживаними фразами.

Результати обговорення презентації на засіданні кафедри (структурного підрозділу).

Під час обговорення презентації на засіданні кафедри встановлено, що дисертант у повному обсязі володіє матеріалами дисертаційного дослідження, надає ґрунтовні відповіді на поставлені запитання, пов'язані із дисертаційною роботою, чітко дотримується встановлених вимог до тривалості доповіді. Інформація, представлена у доповіді та презентації, відповідає матеріалам дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій, теоретичним і практичним

значенням, висвітленню результатів роботи у періодичних наукових виданнях, структурою та оформленням представлена дисертація Гунас Марини Михайлівни на тему: «Конституціональні особливості будови тіла у осіб, що страждають на множинний склероз та їх вплив на перебіг хвороби» відповідає усім існуючим вимогам МОН України.

На момент проведення фахового семінару для апробації дисертації усі неточності усунені, зауваження враховані. Претензій до дисертанта та його роботи немає. Дисертаційна робота в повній мірі відповідає спеціальності 222 «Медицина».

ВИСНОВОК

Дисертація Гунас Марини Михайлівни на тему: «Конституціональні особливості будови тіла у осіб, що страждають на множинний склероз, та їх вплив на перебіг хвороби», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій наведені нові науково обґрунтовані результати проведених особисто здобувачкою досліджень щодо вирішення актуальної і важливої для медицини науково-практичної задачі, що полягала в оцінці та обґрунтуванні ролі конституціональних, антропометричних, соматотипологічних показників і компонентного складу маси тіла у формуванні ризику виникнення множинного склерозу та особливостей його перебігу, а також у розробці та валідації дискримінантних моделей прогнозування ймовірності розвитку захворювання і ступеня інвалідизації в українських чоловіків і жінок молодого віку.

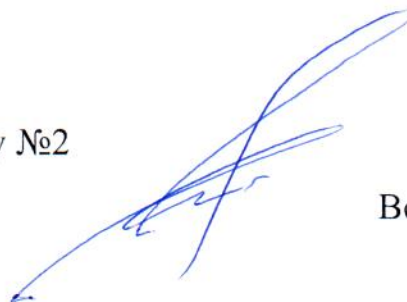
Одержані під час виконання дисертаційної роботи результати мають вагоме значення для сучасної медицини та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень. За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій, теоретичним і практичним значенням, висвітленню результатів роботи у періодичних наукових виданнях, дисертація повною мірою відповідає вимогам

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами) та оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та рекомендується до проведення публічного захисту з метою присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Висновок підготовлено за результатами фахового семінару, який відбувся 29 січня 2026 року на кафедрі нервових хвороб, за участі фахівців кафедр неврології та нейрохірургії ФПО, шкірно-венеричних хвороб з курсом ПО, анатомії людини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

**Головуючий на засіданні кафедри
нервових хвороб**

д.мед.н., професор,
декан медичного факультету №2
ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Володимир ШКОЛЬНИКОВ

29.01.2026 р.

